

گذری بر تاریخ کوچه‌ای صدساله که بین مشهدی‌ها به «کوچه آمریکایی» معروف است

رونقی که با ساخت یک بیمارستان خارجی شروع شد

دو نما از بیمارستان آمریکایی‌ها در دهه ۵۰ قرن ۱۴ خورشیدی

دو نما از بیمارستان آمریکایی‌ها در دهه ۵۰ قرن ۱۴ خورشیدی

رضاسلیمان‌نوری|حدود یک سال پیش در همین صفحه در مورد تاریخ راسته شهیدان خوراکیان نوشتیم و اکنون قرار است درباره کوچه «شهیدان خوراکیان ۲» در مجاورت باغ نادری بگوئیم که یکی از دوفرعی این راسته است. کوچه شهیدان خوراکیان ۲، مسیری است که از کنار باغ نادری آغاز و به محل بیمارستان سابق آمریکایی‌های مشهد ختم می‌شود؛ به همین دلیل هنوز هم مردم آن را به نام «کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها» یا به شکل خلاصه با عنوان «کوچه آمریکایی» می‌شناسند. البته این تنها نام کوچه نیست و گذر موردنظر در یک سده گذشته، چندین نام مختلف به خود گرفته است ولی هیچکدام از آن‌ها به اندازه کوچه، بیمارستان آمریکایی‌ها، دوام نیافته حتی حالا که تقریبا چهار دهه از تخریب این بیمارستان خارجی گذشته است، البته ناگفته نماند که این کوچه (شهیدان خوراکیان ۲) همچنان هم تابلو ندارد و این نام تنها در آدرس‌های پستی ثبت شده است

موقعیت کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها بر روی نقشه سال ۱۳۳۳ خورشیدی

یک کوچه و تولد یک بیمارستان سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۳۰ خورشیدی را باید دوران اوج رشد و شکوفایی این کوچه لقب داد. خرید باغ انته‌ای کوچه توسط یک مجموعه میسیونری مذهبی آمریکایی و سپس تبدیل آن به بیمارستان سبب شد این کوچه یک باره اهمیت ویژه‌ای نزد مردم مشهد پیدا کند. در آن زمان متصریه و دارالشفای حضرتی، تنها بیمارستان‌های شهر بودند، از این جهت بیمارستان ۵۴ تختخوابی آمریکایی‌ها که در مقایسه با دیگر مراکز درمانی شهر بزرگ‌تر و مجهزتر بود، خیلی زود رونق گرفت

و سبب شلوغی کوچه شد. امتیاز ویژه دیگر بیمارستان آمریکایی، کادر پزشکی توان‌ای آن بود که البته همه آمریکایی بودند، پزشکان و پرستارانی که بسیار مهربان و مبادی‌آداب بودند، البته مهربانی حربه‌ای بود تا آنان در لوای آن بتوانند مردم را به سمت مسیحیت سوق دهند. مرحوم غلامحسین بقیعی در کتاب «مزار میرمرد» فضای این بیمارستان را به صورت کامل توصیف کرده و نوشته است: «در ورودی، بنای کوچکی بود که خانواده دربان در آن زندگی می‌کردند. چسبیده به این بنا یک کتابخانه با ویرتینی بسیار زیبا وجود داشت که درون آن انواع کتاب‌های مسیحیان و عکس‌های رنگی عیسی مسیح و قدسین کلیسا به چشم می‌خورد. از اینجا ورودی دو قسمت می‌شد. شاخه سمت راست به ساختمان اصلی مریض‌خانه می‌پیوست و سمت چپ به بخش عمارت مسکونی پزشکان و کارکنان آمریکایی امتداد می‌یافت. سراسر هر بخش هم پر از گل‌وگیاه و درختان چنار و سپیدار و کاج بود. حاشیه خیابان‌ها و میان باغچه‌ها را نیز به طرز زیبایی گل‌کاری کرده بودند. ایوان عمارت اصلی چهار پله از زمین باغ بالاتر بود. اولین اتاق که پنجره‌هایش رو به ایوان اصلی باز می‌شد، سالن سخنرانی و محل اجتماع کارکنان بود. درون آن پر از نیمکت و چند صندلی و یک تریبون بود. اتاق‌های معاینه و بانسمان و جراحی و داروخانه و حسابداری هم در همین طبقه قرار داشتند و طبقه بالا مخصوص استراحت بیماران بستری بود.» بیمارستان آمریکاییی درحالی‌که هنوز بخش زیادی از مشهد از نعمت برق محروم بود و جز کارخانه برق خسروی نخریسی، کارخانه برق

کوچه «بیمارستان آمریکایی‌ها» پس از انقلاب کوچه بیمارستان آمریکایی پس از پیروزی انقلاب اسلامی تخریب شد و تغییر کاربری داد. آن چنان که اکنون به جز یک واحد مسکونی دارای ارزش تاریخی که (در نخستین فرعی غربی کوچه قرار دارد) و دوبنای باقی‌مانده از دوره پهلوی دوم هیچ بنای واجد ارزش تاریخی دیگری از آن باقی نمانده است، البته این تغییر کاربری‌ها دامن تنها بنای ثبت‌ملی کوچه (یعنی خانه عطارزاده) را هم گرفت و اکنون از این بنای قاجاری که با شماره ۱۲۰۶۴ در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده بود، چیزی باقی نمانده است و در محل آن، بنای نیمه‌تمام و تعدادی تیراهن مشاهده می‌شود. در دوره زمانی ۴۷ ساله انقلاب تا امروز، منازل مسکونی بخش نخست کوچه، به‌تدریج به مراکز اقامتی رسمی و غیررسمی تبدیل شده‌اند. در همین حال پلاک‌های بخش دوم کوچه، بیشتر به مجموعه‌های فرهنگی مذهبی اختصاص پیدا کرده‌اند. به طوری‌که اکنون در این محدوده دفتری‌های مراجع تقلیدی چون آیات عظام مکارم شیرازی و محمد یعقوبی، همچنین درمانگاه خیریه منصوب به مرحوم آیت‌ا...العظمی سیدعبدا... شیرازی و مؤسسه فرهنگی الکوثر وابسته به مرحوم آیت‌ا... سید محمد باقر شیرازی

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

مشغول فعالیت هستند. دفتر مؤسسه فرهنگی آل البیت لاحیاء التراث نیز در همین محدوده قرار دارد. بخش پایانی کوچه، یعنی فرعی‌های قرارگرفته در حدفاصل بهجت ۱۰ تا محدوده‌ای که قبلا بیمارستان آمریکایی در آن مستقر بوده است نیز وضعیتی مشابه بخش اول دارد و در اختیار بناهای اقامتی وائرسراهای کوچک و بزرگ است. تغییرات و تحولات انجام شده در بناهای این کوچه که در برخی موارد به تقسیم پلاک‌های بزرگ قدیم منجر شده، افزایش فرعی‌های آن را به دنبال داشته است. در شرایط کنونی مسیراصلی کوچه در جانب غربی دارای شش فرعی بن بست بوده و در سمت شرق نیز دوفرعی بن‌بست است و چهار فرعی به خیابان بهجت (یعنی بهجت‌های ۴ تا ۱۰) اتصال دارند؛ همچنین بخش نخست کوچه بهجت ۱۰ نیز که در امتداد شرقی غربی کوچه است، یک کوچه جنوبی و سه کوچه شمالی بن بست دارد که این سه کوچه به زمین‌های بیمارستان آمریکایی سابق ختم می‌شوند.

سرانجام بد نیست بدانید ساختمان بیمارستان آمریکایی که در سال‌های دفاع مقدس، به مکانی برای بستری کردن مجروحان جنگ تبدیل شده بود، چند دهه پس از آن تخریب شد. به‌نحوی‌که اکنون اثری از این بیمارستان نیست و تنها در بخشی از زمین بزرگ آن، اداره‌کل بهزیستی خراسان‌رضوی مستقر شده است.

● نامداران کوچه «شهیدان خوراکیان ۲» شناخته‌شدن دیرین خاندانی که روزگاری ساکن این کوچه بوده، خانواده عطارزاده است. دلیل معروفیت این خاندان هم ثبت ملی‌شدن منزل مسکونی قاجاری آنان در این کوچه است که باعث شده است نامشان در اسناد مختلف ثبت شود. تخریب این خانه به دستور شهرداری مشهد در ۱۳۹۲ هم معروفیت بیشتری برای آن‌ها آورده است. خانواده امیرخانی که پدرشان روزگاری از پارچه‌فروشان بنام شهر بوده و اکنون منزلشان به‌عنوان حسینیه در اختیار بحرینی‌های مقیم مشهد است، دیگر ساکنان معروف این کوچه در سده معاصر هستند. محمد روزبهی، بازیگر قدیمی تئاتر مشهد، حسن طالبی‌جاغری از کهنه‌ورزشکاران باستانی و محمدرضا رفایی‌زوارزاده کارگردان و تهیه‌کننده سیمای خراسان هم روزگار جوانی و نوجوانی را در کنار خانواده در این کوچه گذرانده‌اند؛ همچنین باید از خانواده‌های نظیفی که بزرگشان خیاط لباس روحانیت بود، ایمانی که به آهن فروشی اشتغال داشت و قدوس کلکسیونر عتیقه و قنادپور که معلم بود به‌عنوان دیگر افرادی که دوره‌ای از زندگی خود را در این کوچه به‌شست سر گذاشته‌اند یا هنوز در آن ساکن هستند، نام برد. خانواده‌های طلایی، معلم، حقگو، حاجی‌زاده، حاجیان‌نژاد و رزاق هم از دیگر خانواده‌هایی هستند که روزگاری از عمر خود را در این کوچه گذرانده‌اند. سرانجام باید از شهیدان محمد جعفر رفایی‌زوارزاده، محمود امیرخانی، حسین غفوری‌سبزواری، مرتضی افخمی‌مودعی و جواد قدیری‌سلطان‌میدان یادکرد که روزگار کودکی و جوانی خود را در این کوچه‌بشت سرگذشته‌ودر جریان مبارزات انقلابی مردم مشهد در سال ۱۳۵۷ یا دوران جنگ تحمیلی خون خود را نثار آبادانی این موزیوم کرده‌اند.

● کوچه «بیمارستان آمریکایی‌ها» پس از انقلاب کوچه بیمارستان آمریکایی پس از پیروزی انقلاب اسلامی تخریب شد و تغییر کاربری داد. آن چنان که اکنون به جز یک واحد مسکونی دارای ارزش تاریخی که (در نخستین فرعی غربی کوچه قرار دارد) و دوبنای باقی‌مانده از دوره پهلوی دوم هیچ بنای واجد ارزش تاریخی دیگری از آن باقی نمانده است، البته این تغییر کاربری‌ها دامن تنها بنای ثبت‌ملی کوچه (یعنی خانه عطارزاده) را هم گرفت و اکنون از این بنای قاجاری که با شماره ۱۲۰۶۴ در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده بود، چیزی باقی نمانده است و در محل آن، بنای نیمه‌تمام و تعدادی تیراهن مشاهده می‌شود. در دوره زمانی ۴۷ ساله انقلاب تا امروز، منازل مسکونی بخش نخست کوچه، به‌تدریج به مراکز اقامتی رسمی و غیررسمی تبدیل شده‌اند. در همین حال پلاک‌های بخش دوم کوچه، بیشتر به مجموعه‌های فرهنگی مذهبی اختصاص پیدا کرده‌اند. به طوری‌که اکنون در این محدوده دفتری‌های مراجع تقلیدی چون آیات عظام مکارم شیرازی و محمد یعقوبی، همچنین درمانگاه خیریه منصوب به مرحوم آیت‌ا...العظمی سیدعبدا... شیرازی و مؤسسه فرهنگی الکوثر وابسته به مرحوم آیت‌ا... سید محمد باقر شیرازی

نکنه، نام شهیدان خوراکیان به یاد دوپردار شهید یعنی حسن و مجتبی خوراکیان که خانه پدری‌شان در راسته اصلی این گذر قرار داشته، به این نام تابلو خورده است.

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت ۱۰) قرار دارد

نمای حسینی و وائرسرای هیات مهدویه تهران

نمای خانه‌ای با قدمت دوره پهلوی دوم

که در حاشیه بخش انتهایی کوچه بیمارستان آمریکایی‌ها کوچه بهجت